

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลง หรือปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ และจะต้องสร้างความพึงพอใจแก่ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมโดยทั่วไป ทั้งนี้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องอาศัยความรับผิดชอบร่วมทั้งในระดับประเทศ และระดับสถานศึกษาโดยคำนึงถึงองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ หลักสูตร สื่อการสอนและเทคโนโลยี การประเมินผลผู้เรียน การพัฒนาครู การประเมินคุณภาพสถานศึกษา และการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา ที่เชื่อมโยงกับทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้ต้องอาศัยแนวคิดและทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา การเรียนรู้ และการสอนเป็นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (รัตนา ดวงแก้ว, 2557, หน้า 2-3) ซึ่งคุณภาพการศึกษาเป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาของประเทศที่มุ่งหวังให้สถานศึกษามีศักยภาพและความพร้อมในการเป็นแหล่งให้บริการทางการศึกษาแก่ประชาชนอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง อีกทั้งการศึกษาที่ได้รับต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม ช่วยขจัดปัญหาวิกฤตทางการศึกษาต่าง ๆ ได้ ดังนั้นจึงเป็นความมุ่งมั่นขององค์กรทางการศึกษาทุกภาคส่วนที่จะทำให้ “คุณภาพการศึกษา” เกิดขึ้นในทุกระดับ โดยพยายามทำให้การดำเนินงานสำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การศึกษามีคุณภาพ และสร้างความเสมอภาคให้เกิดขึ้นกับประชาชนอย่างทั่วถึง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552, หน้า 9) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 6 ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546, หน้า 5) และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ว่าการจัดการศึกษามุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ และเมื่อผู้เรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานผู้เรียนจะต้องมีการพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 3) โดยที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 39 ได้กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546, หน้า 24) โดยยึดหลักการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้มีความเป็นเอกภาพในด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความคล่องตัว และมีอิสระในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล อันจะเป็นการสร้างรากฐานและความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาที่จะสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ สามารถพัฒนาตามเกณฑ์มาตรฐานได้อย่างต่อเนื่อง อันจะนำไปสู่โรงเรียนคุณภาพ และเป็นกลไกให้การพัฒนาการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเกิดความเสมอภาคในการให้บริการทางการศึกษาที่ได้มาตรฐานเท่าเทียมกัน

โรงเรียนมีภาระหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งหวังพัฒนาคุณภาพประชากรทุกคน ให้เป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ในมาตรา 30 ได้กำหนดให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546, หน้า 17) ดังนั้นโรงเรียนจึงเป็นองค์การสำคัญในการปลูกฝังจิตสำนึกแก่เยาวชน เพราะเป็นสถานที่ที่เด็กต้องไปใช้ชีวิต วันละหลายชั่วโมง เพื่อเรียนให้จบการศึกษาภาคบังคับ ซึ่งตลอดระยะเวลาที่ใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียน สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของโรงเรียนล้วนมีอิทธิพลต่อการเรียนการสอน รวมทั้งส่งผลกระทบต่อร่างกาย และจิตใจของนักเรียน และถ้าโรงเรียนได้ปลูกฝังเกี่ยวกับระเบียบวินัย ให้เกิดขึ้นแก่เด็กแล้ว จะส่งผลให้นักเรียนสามารถจดจำแบบอย่างระเบียบวินัยที่ดีที่จัดขึ้นในโรงเรียนนำไปเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต อันเป็นการปลูกฝังเจตคติและค่านิยมที่ดีงาม ตลอดจนลักษณะที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ นงลักษณ์ เรือนทอง (2550, หน้า 4) ที่กล่าวว่าสถานศึกษาหรือโรงเรียนเป็นสถาบันทางสังคมที่มีความสำคัญที่สุดในอันที่จะทำหน้าที่สร้างและพัฒนา “คน” ให้เป็น “มนุษย์” ที่ดีมีคุณภาพสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ด้วยการพึ่งตนเอง ซึ่งเป็นความคาดหวังของสังคมที่มีต่อโรงเรียนจึงเป็นผลให้โรงเรียนต้องมีกระบวนการบริหารจัดการที่ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพสูงตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด และได้รับการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน ตามความสามารถที่จะจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และ อารุง จันทวานิช (2547, หน้า 2) กล่าวว่าโรงเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้ในการพัฒนาผู้เรียนและผลิตกำลังคนให้มีศักยภาพที่จะช่วยพัฒนาประเทศให้สามารถแข่งขันด้านเศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี กับนานาชาติได้ และสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559ก, หน้า 2 -3) กล่าวว่า หัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ การสร้างและพัฒนาคน

ไทยเพื่ออนาคตของประเทศ สร้างคนไทยให้เป็นคนดีและคนเก่ง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ เน้นการอ่านออก เขียนได้ คิดวิเคราะห์เป็น สามารถสร้างวิสัยทัศน์และวางแผนอนาคตที่ดีของตนเองได้ รวมถึงรักษา ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของคนไทย และคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและประเทศชาติเป็นหลัก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดนโยบายของสำนักงาน
 คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ได้แก่ การเร่งรัดปฏิรูปการศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน ให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบและกระบวนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งระบบ
 ให้มีประสิทธิภาพ ทันสมัย ทันเหตุการณ์ ทันโลก ให้สำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม การเร่งพัฒนา
 ความแข็งแกร่งทางการศึกษาให้ผู้เรียนทุกระดับ ทุกประเภท รวมถึงเด็กพิการ และด้อยโอกาสมี
 ความรู้และทักษะแห่งโลกยุคใหม่ควบคู่กันไปโดยเฉพาะทักษะการอ่านการเขียน และการคิดให้มี
 ความพร้อมเข้าสู่การศึกษาระดับสูงและโลกของการทำงาน เร่งปรับระบบสนับสนุนการศึกษาที่
 สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน มีการประสานสัมพันธ์กับเนื้อหาทักษะและกระบวนการศึกษาที่
 สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน มีการประสานสัมพันธ์กับเนื้อหาทักษะและกระบวนการเรียนการสอน
 ประกอบไปด้วยมาตรฐานและการประเมินหลักสูตรและการสอน การพัฒนาวิชาชีพ และ
 สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ เร่งปรับปรุงโรงเรียน ให้เป็นองค์กรที่มีความเข้มแข็งมีแรงบันดาลใจ
 มีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ชัดเจน เป็นสถานศึกษาคุณภาพมีประสิทธิภาพที่สามารถ
 จัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ตลอดจนมุ่งสร้างพลเมืองดี ที่ตื่นตัวและ
 อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมพหุวัฒนธรรมได้ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และ
 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดแนวในการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา 29 ที่กล่าวว่า
 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน
 องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ๆ สร้างเสริมความเข้มแข็ง
 ของชุมชนในการพัฒนาเยาวชน และบุคลากรในชุมชนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าของสังคม
 ด้วยการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญา และวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนา
 ชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการรวมทั้งหาวิธีสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยน
 ประสบการณ์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546, หน้า 16-17)

คุณภาพการศึกษาเป็นประเด็นที่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกให้ความสนใจกันอย่างกว้างขวาง เพราะถือว่า เป็นตัวชี้วัดที่สำคัญด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ แต่มุมมองใน การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อสามารถตอบสนองผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งมีทั้งผู้รับบริการการศึกษา ได้แก่ นักเรียน พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนนั้นอาจแตกต่างกันไปตามบริบท โดยการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาเป็นกระบวนการ “เปลี่ยนแปลง” หรือ “ปรับปรุงหรือพัฒนา” ในการจัดการศึกษาเพื่อให้

ได้ผลลัพธ์ตามที่คาดหวังซึ่งเป็นมาตรฐานที่กำหนดไว้ อันจะนำมาซึ่งความพึงพอใจของผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมโดยทั่วไป อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผลนั้น ไม่มีสูตรเฉพาะ หรือแบบแผนที่ตายตัวและก็ไม่ง่ายในการขับเคลื่อน ทั้งนี้ขึ้นกับบริบทของสังคมนั้น ๆ และการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลง กระบวนการจัดการศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องกับโรงเรียนโดยตรง (รัตนา ดวงแก้ว, 2557, หน้า 5-9) ซึ่งสอดคล้องกับ รอบสัน และแมททิวส์ (Robson & Matthews, 1995, p.5) ได้กล่าวว่าเป้าหมาย การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคลและชุมชน ทั้งที่เป็น ความต้องการในปัจจุบันและอนาคต การวางรากฐานการเรียนรู้ตลอดชีวิต และประสบการณ์เชิงลึก สำหรับพัฒนาปัญญา สำหรับหลักการปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายของคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทั้งในแง่กายภาพและการพัฒนาเชิงศีลธรรม การเรียนการสอน ที่เชื่อมโยงประสบการณ์ส่วนบุคคล และการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และ เซอร์จิโอวานี (Sergiovanni, 1991, p.91) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะโรงเรียนดีมีคุณภาพว่าควรมี องค์ประกอบดังนี้ 1) เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง 2) มีแผนงานทางวิชาการที่ดี 3) การจัดการเรียน การสอนที่ส่งเสริม การเรียนรู้ของนักเรียน 4) มีบรรยากาศสถานศึกษาในทางบวก 5) ส่งเสริมความมี ปฏิสัมพันธ์ต่อกันแบบเป็นกลุ่ม 6) มีการพัฒนาบุคลากรอย่างกว้างขวาง 7) ใช้ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม 8) ส่งเสริม การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และ 9) ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษา ซึ่งชี้ให้เห็นว่าโรงเรียนที่ดีมีคุณภาพทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และเป็นกุญแจ สำคัญที่ไขไปสู่การเป็นโรงเรียนดีมีคุณภาพ คือ คุณภาพของการบริหารโรงเรียน ทั้งนี้ ออสติน และเรนโนลด์ (Austin & Reynolds, 1990, pp.151-153) ได้ให้ข้อคิดเห็นว่าการบริหาร โรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษามีอิทธิพลต่อความสำเร็จและควมมีคุณภาพของโรงเรียน และ สเต็ดแมน (Stedman, 1987, pp. 215-244) ได้ศึกษาวิจัยถึงความสำเร็จของโรงเรียน ซึ่งสรุปได้ว่า ความสำเร็จของโรงเรียนเกี่ยวเนื่องมาจากคุณภาพของการบริหารโรงเรียน

จึงอาจกล่าวได้ว่าโรงเรียนคุณภาพ คือ โรงเรียนที่มีมาตรฐานตามมาตรฐานการศึกษา ของชาติ ซึ่งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้กำหนดเกณฑ์ การประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษารอบที่สาม (พ.ศ. 2554-2558) ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และเป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประเมิน คุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ข้อ 37 ประกอบด้วย 3 กลุ่มตัวบ่งชี้ คือ 1) กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่ประเมินภายใต้ภารกิจของสถานศึกษา 2) กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ หมายถึง ตัวบ่งชี้ ที่ประเมินผลผลิตตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา รวมถึง ความสำเร็จตามจุดเน้นและจุดเด่น ที่สะท้อนผลเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา โดยได้รับความเห็นชอบ

จากคณะกรรมการสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัด และ 3) กลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาโดยสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดแนวทางการพัฒนา และมาตรฐานการศึกษา 4 มาตรฐาน ได้แก่ 1) มาตรฐานที่ว่าด้วยผลการจัดการศึกษา 2) มาตรฐานที่ว่าด้วยการบริหารจัดการศึกษา 3) มาตรฐานที่ว่าด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 4) มาตรฐานที่ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายใน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2555, หน้า 9-19) โรงเรียนคุณภาพจึงเป็นเป้าหมายการพัฒนาโรงเรียนให้มีศักยภาพและมีความพร้อมในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ เป็นต้นแบบ และเป็นแบบอย่างของโรงเรียนอื่นที่เป็นรูปธรรม และท้าทายความสามารถของผู้บริหาร ความสำเร็จของการมีโรงเรียนคุณภาพจะช่วยลดและขจัดปัญหาวิกฤตทางการศึกษา เช่น คุณภาพสถานศึกษาที่แตกต่างกัน คุณภาพผู้เรียนที่มีมาตรฐานไม่เท่าเทียมกัน ผู้เรียนขาดกระบวนการเรียนรู้ที่จะพัฒนางานได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และความเหลื่อมล้ำในการเข้ารับบริการทางการศึกษา ดังนั้นจึงเป็นความมุ่งมั่นของกระทรวงศึกษาธิการในอันที่จะให้โรงเรียนคุณภาพ ดำเนินการได้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพนับเป็นมิติใหม่แห่งการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ และมีความเสมอภาคทางการศึกษา ที่เกิดขึ้นตั้งแต่รากหญ้าของการจัดการศึกษาโดยลดความแตกต่างของการจัดการศึกษา (อำรุง จันทวานิช, 2547, หน้า 2-3) สอดคล้องกับ อ่ำไพ นงค์เยาว์ (2560, หน้า 228-229) ได้ศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินงานการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบว่า รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เหมาะสม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทีมงานครูรุ่นพี่ และกระบวนการ PLC องค์ประกอบที่ 2 การพัฒนาบุคลากรในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 การพัฒนาครูในศตวรรษที่ 21 และกระบวนการ PLC องค์ประกอบที่ 3 การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย กิจกรรมปัญญาศึกษา การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) การสรุปบทเรียน (AAR) การประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และกระบวนการ PLC และสอดคล้องกับ รัตนา ดวงแก้ว (2557, หน้า 14) ได้อธิบายถึงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อเป้าหมายดังกล่าวต้องดำเนินการทั้งในระดับนโยบาย และในระดับสถานศึกษา โดยในระดับนโยบายมีรัฐบาลเป็นผู้รับผิดชอบในการสร้างความรับผิดชอบร่วมของคนในสังคม ในการร่วมตรวจสอบเป้าหมายการจัดการศึกษา และกระบวนการบริหารจัดการของสถานศึกษา พร้อมทั้งส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณและด้านวิชาการ เพื่อช่วยให้สถานศึกษาซึ่งรับผิดชอบโดยตรงต่อผู้เรียนสามารถจัดการเรียนการสอน ตามองค์ประกอบ 5 ประการของการพัฒนาคุณภาพ

การศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างเป็นอิสระตามแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2555, หน้า 4-5) กล่าวไว้ว่า เพื่อเพิ่มศักยภาพการจัดการศึกษาไทยให้พร้อมสำหรับการแข่งขันในเวทีโลกในยุคศตวรรษที่ 21 การจัดหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอนจำเป็นต้องมีความเป็นพลวัต ก้าวทันกับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ สามารถสรุปได้ดังนี้ 1) โรงเรียนต้องเป็นหน่วยบริการทางการศึกษาในมิติที่กว้างขึ้น 2) หลักสูตรการเรียนการสอนต้องมีความเป็นสากลมากขึ้น 3) ต้องมีการพัฒนาทักษะการคิดมากขึ้น 4) ต้องมีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมมากขึ้น และ 5) การสอนภาษาต่างประเทศต้องมีประสิทธิภาพมากขึ้น

โรงเรียนชลบุรี “สุขบท” เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากการสำรวจข้อมูลนักเรียนโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” พบว่า มาจากครอบครัวที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้าง ค้าขาย เกษตรกรรม อาชีพที่ให้บริการ และข้าราชการ ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้ว นักเรียนมาจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลางถึงยากจน จึงขาดปัจจัยสนับสนุนด้านการเรียน (โรงเรียนชลบุรี “สุขบท”, 2559, หน้า 1-7) จากการศึกษาสภาพการดำเนินงานของโรงเรียน พบว่า ยังไม่สามารถปฏิบัติตามที่บรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้และเป็นโรงเรียนดีที่มีคุณภาพได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้เป็นผลมาจากกระบวนการบริหารของโรงเรียน อันเกิดจากการปฏิรูปการศึกษาที่จะพยายามยกระดับคุณภาพโรงเรียนให้สูงขึ้น ซึ่งสามารถดำเนินการได้เพียงบางส่วนเท่านั้น การพัฒนาโรงเรียนยังมีความล่าช้า ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพของโรงเรียนที่ต้องเร่งพัฒนาให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของโลกภายนอก โดยเฉพาะคุณภาพของผู้เรียนที่ยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทางด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนและของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมถึงต่ำกว่าเกณฑ์ของระดับประเทศ ซึ่งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้สรุปผลประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” ในการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (2554 - 2558) วันที่ 9 - 11 สิงหาคม 2554 ได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนไว้ดังนี้ จุดที่ควรพัฒนา คือ ด้านผลการจัดการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาษาไทย สุขศึกษาและพลศึกษา และวิทยาศาสตร์ ให้เป็นไปตามเกณฑ์ด้านการบริหารการจัดการศึกษาควรมีการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญควรนำผลประเมินผู้สอนไปพัฒนาครูแต่ละคนให้เป็นระบบครบวงจรการพัฒนาคุณภาพ (PDCA) และให้ข้อเสนอแนะด้านการจัดการศึกษาให้สถานศึกษาร่วมกับผู้เกี่ยวข้องในการกำหนดกลยุทธ์ แผนงาน/โครงการและดำเนินงานพัฒนา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระเพื่อยกระดับผลการทดสอบระดับชาติ และรักษาระดับคุณภาพ พัฒนาสู่ความเป็นเลิศในการประกันคุณภาพภายใน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา (องค์การมหาชน), 2554, หน้า 1-3)

จากสภาพดังกล่าวข้างต้นชี้ให้เห็นว่าโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” ยังไม่สามารถพัฒนา เป็นโรงเรียนคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่กำหนดได้ โดยเฉพาะการใช้ องค์กรประกอบต่าง ๆ ในการบริหารงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จหรือความมีคุณภาพของโรงเรียน ผู้วิจัยในฐานะผู้อำนวยการโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” มีความต้องการที่จะวิจัยและพัฒนารูปแบบ การบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” โดยใช้กรอบ แนวคิดของเซอร์จิโอวานี (Sergiovanni, 1991, pp. 258-263) และนักวิชาการอื่น ๆ ตลอดจน แนวนโยบายแห่งรัฐในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นความคิดรวบยอดของการวิจัย เพื่อให้ได้ รูปแบบที่เกิดผลต่อการบริหารโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” ส่งผลต่อผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 อันเป็นการพัฒนาการศึกษาของชาติโดยรวมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับคำถามในการวิจัยและสามารถตอบข้อคำถามของการวิจัยได้ชัดเจน ผู้วิจัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์ในการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและผลการดำเนินการบริหารงานสถานศึกษาของโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ก่อนการพัฒนา
2. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บริหารและครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อผลการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียน คุณภาพในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18

คำถามในการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันและผลการดำเนินการบริหารงานสถานศึกษาของโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ก่อนการพัฒนาเป็นอย่างไร

2. รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เป็นอย่างไร

3. คุณภาพการศึกษาภายหลังการใช้รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เป็นอย่างไร

4. ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับใด ต่อผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” ได้กำหนดขอบเขต ดังนี้

ขอบเขตเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเอกสารเนื้อหาที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดขอบข่ายเนื้อหาในการศึกษาความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพ ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 กำหนดขอบเขตเนื้อหาในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การบริหารเชิงระบบ ประกอบด้วย (จันทรานี สงวนนาม, 2554, หน้า 86)

1.1 ปัจจัยนำเข้า (Input) หมายถึง ทรัพยากรทางการบริหารทุก ๆ ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร (Man) ด้านงบประมาณ (Money) ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material) ด้านการบริหารจัดการ (Management) และด้านแรงจูงใจ (Motivation)

1.2 กระบวนการ (Process) หมายถึง การนำเอาปัจจัยทางการบริหารทุกประเภทมาใช้ในการดำเนินงานร่วมกันอย่างเป็นระบบครบวงจร ตั้งแต่การบริหารจัดการ การนิเทศการวัดผล และประเมินผล การติดตามตรวจสอบเพื่อให้ปัจจัยทั้งหลายเข้าสู่กระบวนการทุกกระบวนการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ผลลัพธ์ (Product or Output) หมายถึง ผลที่เกิดจากกระบวนการของการนำเอาปัจจัยมาปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสิทธิผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

1.4 ผลกระทบ (Outcome or Impact) หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นภายหลังจากผลลัพธ์ที่ได้ ซึ่งอาจจะเป็นสิ่งที่คาดไว้หรือไม่เคยคาดคิดมาก่อน

2. การบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้กระจายอำนาจการบริหารงาน

4 ด้าน ไปยังเขตสถานศึกษาโดยตรง ซึ่งทำให้โรงเรียนมีความคล่องตัวในการบริหารงานมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับการบริหารงาน โรงเรียนในระบบของการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management) ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556, หน้า 39-91)

3. การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 7)

3.1 การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน

3.2 การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพ (Quality Audit) เป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

3.3 การประเมิน (Quality Assessment) และรับรองคุณภาพ (Quality Accreditation) เป็นการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับกระทรวง กระบวนการประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดของหลักการบริหารที่เป็นกระบวนการครบวงจร (PDCA)

4. วงจรคุณภาพ (PDCA Cycle) ของเดมมิ่ง (Deming, 1986, p.88) มี 4 ขั้นตอน

4.1 การวางแผน (Plan) โดยการกำหนดวัตถุประสงค์ และตั้งเป้าหมาย กำหนด ขั้นตอนวิธีการ และระยะเวลา จัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นทั้งในด้านบุคคล เครื่องมือ งบประมาณ

4.2 การปฏิบัติ (Do) ทำความเข้าใจ และลงมือปฏิบัติตามแผนที่ได้ร่วมกันวางไว้

4.3 การตรวจสอบ (Check) เพื่อติดตามความคืบหน้า และดูผลสำเร็จของงาน เมื่อเทียบกับแผนที่ได้กำหนดไว้

4.4 การพัฒนา ปรับปรุง (ACT) เป็นการนำผลการประเมินมาปรับปรุงเมื่อพบ ข้อบกพร่อง รวมถึงการพัฒนาให้ดีขึ้นเมื่อผลการประเมินอยู่ในระดับดีแล้ว

5. มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา พ.ศ. 2559 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559ก, หน้า 2-3) มีดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐานที่ 4 ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล

6. การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา (Educational Research and Development) ซึ่งบอร์กและกอลล์ (Borg & Gall, 1989, p.627) กล่าวว่า ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

- 6.1 ขั้นการวิเคราะห์สภาพปัญหา รวบรวมข้อมูลเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบรูปแบบแนวทางการวิจัยและพัฒนา
- 6.2 ขั้นการวางแผนเพื่อสร้างรูปแบบที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยและพัฒนา
- 6.3 ขั้นการทดลองใช้รูปแบบเพื่อพัฒนาระบบงาน
- 6.4 ขั้นการปรับปรุงพัฒนารูปแบบจากการทดลองใช้เก็บข้อมูลนำมาค้นคว้าวิจัย แก้ไขและพัฒนา และนำไปใช้ซ้ำเก็บข้อมูลมาปรับปรุงพัฒนาจนกว่าจะได้ผลที่ดีที่สุด
- 6.5 ขั้นการเผยแพร่และนำเสนอผล

ขอบเขตของประชากร

วัตถุประสงค์ที่ 1

เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและผลการดำเนินการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ก่อนการพัฒนา

กลุ่มที่ 1

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2559 จำนวน 109 คน ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 4 คน และข้าราชการครู จำนวน 105 คน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร

กลุ่มที่ 2

ประชากร ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” (ยกเว้นตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งปฏิบัติหน้าที่กรรมการและเลขานุการโดยตำแหน่ง) จำนวน 14 คน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร

กลุ่มที่ 3

ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีบุตรหลานศึกษาอยู่ในโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” ตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 2,510 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการจากการเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) ที่มีความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 333 คน หลังจากนั้นทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของจำนวน ผู้ปกครองนักเรียนในแต่ละระดับชั้นให้ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 333 คน ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 68 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 70 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 65 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

จำนวน 46 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 41 คน และ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 43 คน

วัตถุประสงค์ที่ 2

เพื่อสร้างและพัฒนาารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

กลุ่มที่ 1

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2559 จำนวน 109 คน ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 4 คน และข้าราชการครู จำนวน 105 คน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร

กลุ่มที่ 2

ประชากร ได้แก่ คณะกรรมการบริหารโรงเรียน จำนวน 23 คน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร

กลุ่มที่ 3

ประชากร ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” (ยกเว้นตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งปฏิบัติหน้าที่กรรมการและเลขานุการโดยตำแหน่ง) จำนวน 14 คน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร

กลุ่มที่ 4

ประชากร ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร

กลุ่มที่ 5

ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองเครือข่ายทุกระดับชั้น ห้องเรียนละ 5 คน จำนวน 64 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 320 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากการเลือกอย่างเจาะจง (Purposive Sampling) ผู้ปกครองเครือข่ายระดับชั้นละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 12 คน

กลุ่มที่ 6

ประชากร ได้แก่ คณะกรรมการนักเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 30 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากการเลือกอย่างเจาะจง (Purposive Sampling) จากคณะกรรมการนักเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 6 คน

วัตถุประสงค์ที่ 3

เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

ประชากร ผู้บริหารและครูโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ที่ปฏิบัติงาน ในระหว่างปีการศึกษา 2559 - 2560 จำนวน 109 คน ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 4 คน และข้าราชการครู จำนวน 105 คน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร

วัตถุประสงค์ที่ 4

เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บริหารและครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อผลการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียน คุณภาพในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18

กลุ่มที่ 1

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ที่ปฏิบัติงานระหว่างปีการศึกษา 2559 - 2560 จำนวน 109 คน ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 4 คน และข้าราชการครู จำนวน 105 คน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร

กลุ่มที่ 2

ประชากร ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” (ยกเว้นตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งปฏิบัติหน้าที่กรรมการและเลขานุการโดยตำแหน่ง) จำนวน 14 คน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร

กลุ่มที่ 3

ประชากร ได้แก่ นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” ตั้งแต่ระดับ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2560 จำนวน 2,605 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) ที่มีความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 335 คน หลังจากนั้นทำการ สุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของจำนวนนักเรียนในแต่ละระดับชั้น ให้ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 335 คน ดังนี้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 74 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 64 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 66 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 47 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 44 คน และ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 40 คน

กลุ่มที่ 4

ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีบุตรหลานศึกษาอยู่ในโรงเรียน
ชลบุรี “สุขบท” ตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2560
จำนวน 2,605 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากการเลือกอย่างเจาะจง (Purposive Sampling)
โดยเลือกจากผู้ปกครองของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 335 คน

ระยะเวลาดำเนินการวิจัย

ดำเนินการศึกษาวิจัยและพัฒนารูปแบบในปีการศึกษา 2559 – 2560

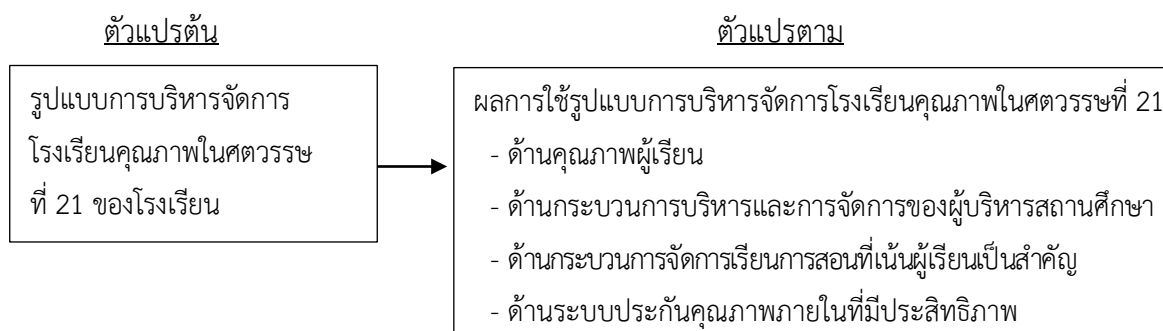
ความสำคัญของการวิจัย

1. เป็นข้อมูลเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการบริหาร
คุณภาพเชิงระบบของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในศตวรรษที่ 21
2. เป็นข้อมูลเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อรองรับ
การประเมินมาตรฐานภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
(องค์การมหาชน)
3. เป็นข้อมูลเพื่อกำหนดแนวทางในการปรับลดปัญหา และอุปสรรคในการบริหารจัดการ
เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
4. หน่วยงานต้นสังกัดสามารถใช้เป็นแนวทางในการวางนโยบาย และกำหนดยุทธศาสตร์ที่
เหมาะสมสอดคล้องในการขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
ด้วยการบริหารคุณภาพเชิงระบบ
5. โรงเรียนชลบุรี “สุขบท” ใช้เป็นยุทธศาสตร์ในการบริหารงานโรงเรียนเพื่อพัฒนา
นักเรียนในศตวรรษที่ 21

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพในศตวรรษที่ 21
ของโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยนำ
มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายใน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบ การทบทวน และปรับปรุงคุณภาพ
และการประเมินและรับรองคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 7)
ประมวลกับมาตรฐานการศึกษาสำหรับการประกันคุณภาพภายในกรอบสาม ซึ่งประกอบ

ด้วยมาตรฐานผลการจัดการศึกษา มาตรฐานการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานการบริหารจัดการการศึกษา และมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2555, หน้า 9) รวมทั้งนโยบายประกันคุณภาพภายในของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18, 2558, หน้า 34) และข้อเสนอแนะจากผลการประเมินคุณภาพภายในกรอบสามของโรงเรียน เพื่อนำมาวิเคราะห์หาแนวทางในการสร้างรูปแบบการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพในศตวรรษที่ 21 ที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน นำข้อมูลที่ได้มากำหนดเป็นรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” ที่ขับเคลื่อนโดยหลักการบริหารเชิงระบบตามวงจรคุณภาพ (PDCA Cycle) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบ และการนำผลการประเมินย้อนกลับ (Deming, 1986, p.88) การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เทคนิค วิธีการบริหารงาน ผู้วิจัยพบว่า การบริหารจัดการเชิงระบบเป็นวิธีการที่มีขั้นตอนการทำงานตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติงาน การจัดเตรียมเอกสารเกี่ยวกับงาน แผนงาน โครงการกิจกรรมต่าง ๆ การรวบรวมผลการปฏิบัติงาน การกำหนดวิธีการนิเทศ กำกับ ติดตาม กำหนดวิธีการขั้นตอนในการทำงาน และผู้รับผิดชอบ (จันทรานี สงวนนาม, 2551, หน้า 86-87) เป็นแนวทางในการพัฒนางานจากการปฏิบัติงานจริง นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ใช้ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางการบริหารโรงเรียน นโยบายที่ควบคุมการบริหารโรงเรียน และแนวทางการปฏิบัติของผู้ที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารโรงเรียน อีกทั้งแนวคิดการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาศึกษา กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยมีกระบวนการ 5S ได้แก่ 1) Scan & Survey 2) Setting Goal & Strategies 3) Start to Implementation 4) Summarize และ 5) Sustainable มีการกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ และแผนกลยุทธ์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านระบบประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบ หมายถึง กระบวนการ ขั้นตอน วิธีปฏิบัติและกิจกรรมที่ใช้ในการส่งเสริมและเพิ่มพูนความรู้ สร้างความเข้าใจ และกำหนดเป็นวิธีในการปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพงาน
2. คุณภาพการศึกษา หมายถึง การบ่งชี้คุณลักษณะที่ประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการศึกษาด้านต่าง ๆ ที่เป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาโดยผ่านกระบวนการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ทั้งด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต และการวัดผลการพัฒนาด้วยเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ
3. การบริหารงานสถานศึกษาของโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” หมายถึง การบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป
4. โรงเรียนคุณภาพ หมายถึง โรงเรียนที่มีความสามารถในการจัดการศึกษาได้ตามสภาพแวดล้อม และบริบทของโรงเรียนอันเกิดจากองค์ประกอบทางด้าน 1) คุณภาพผู้เรียน 2) กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา 3) กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 4) ระบบประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล ที่มีผลต่อการพัฒนาการบริหารงานของโรงเรียนใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารวิชาการ 2) ด้านการบริหารงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล และ 4) ด้านการบริหารทั่วไป จนทำให้โรงเรียนประสบผลสำเร็จในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพสูงตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด โรงเรียนเป็นที่ชื่นชอบของผู้ปกครอง อีกทั้งเป็นศูนย์กลางทางวิชาการของชุมชน และเป็นแบบอย่างแก่โรงเรียนอื่นได้
5. รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพในศตวรรษที่ 21 หมายถึง กระบวนการที่เป็นแนวทางในการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย หลักการบริหารที่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวเนื่องกันอย่างเป็นระบบ ทำให้การบริหารงานโรงเรียนเกิดประสิทธิผล ประสบความสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายโรงเรียนคุณภาพในศตวรรษที่ 21 ได้แก่

5.1 Scan & Survey หมายถึง การสำรวจวิเคราะห์สภาพบริบทโรงเรียน ความต้องการเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis การพิจารณาปัจจัยนำเข้า จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการดำเนินงาน

5.2 Setting Goal & Strategies หมายถึง การกำหนดแนวทางปฏิบัติให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ การวางแผนการดำเนินงานอย่างรอบคอบ การปรับปรุงเปลี่ยนแปลง โดยมียุทธศาสตร์การบริหารจัดการ ได้แก่ 1) การยกระดับคุณภาพผู้เรียน 2) การพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา และ 3) การพัฒนาระบบบริหารจัดการ และ กลยุทธ์การพัฒนา ได้แก่ 1) เสริมสร้าง ความเข้มแข็งการเรียนรู้ด้วยทักษะกระบวนการคิดและงานวิจัย 2) สนับสนุนผู้เรียนสู่เวทีการแข่งขัน 3) ปลุกฝังค่านิยมความเป็นไทย 4) ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมบนฐานงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน 5) เสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบเพื่อลดพฤติกรรมความเสี่ยง 6) เพิ่มโอกาสการเข้าถึงการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ 7) บริหารจัดการด้วยระบบธรรมาภิบาล 8) ส่งเสริม สนับสนุนพัฒนาองค์ความรู้เพื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ 9) เสริมสร้างระบบแรงจูงใจเพื่อครุมีขวัญกำลังใจในการทำงาน 10) ส่งเสริมสนับสนุนให้องค์กรมีบุคลากรที่สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน และ 11) เสริมสร้าง ระบบบริหารด้วยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

5.3 Start to Implementation หมายถึง การนำแผนที่วางไว้ไปปฏิบัติ มอบหมายผู้รับผิดชอบโครงการ การปฏิบัติตามโครงการ การจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการ และการประสานงาน ติดตามผล ควบคุมการปฏิบัติงานต่าง ๆ

5.4 Summarize หมายถึง การกำกับ นิเทศ ติดตามประเมินผลการดำเนินงาน และรายงานผลการดำเนินงาน ความสำเร็จ

5.5 Sustainable หมายถึง การแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากผลการดำเนินงาน ตระหนักและรู้สถานภาพความสำเร็จ การมุ่งสู่มาตรฐานขั้นสูงเป็นแบบอย่างได้ ความยั่งยืนที่เกิด การปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการขยายผลการดำเนินงานไปยังโรงเรียนเครือข่ายต่าง ๆ

6. ผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพในศตวรรษที่ 21 หมายถึง คุณภาพ การศึกษาที่เกิดจากการใช้รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพในศตวรรษที่ 21 ได้แก่

6.1 ด้านคุณภาพของผู้เรียน หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

6.2 ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษามี เป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่ชัดเจน การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการวางแผนพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษาของสถานศึกษา และมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษา

6.3 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง สถานศึกษามีกระบวนการเรียนการสอนที่สร้างโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วม มีการจัดการเรียนการสอนที่ยึดโยงกับบริบทของชุมชนและท้องถิ่น การตรวจสอบและประเมินความรู้ความเข้าใจของผู้เรียน อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

6.4 ด้านระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล หมายถึง การใช้ระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

7. การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเองหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

8. มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดที่กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้ปฏิรูประบบการประเมินและประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกของทุกระดับ มีจำนวน 4 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมาตรฐานที่ 4 ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล

9. การบริหารคุณภาพเชิงระบบ หมายถึง การบริหารจัดการสถานศึกษาที่เกิดจากการพัฒนาระบบการทำงานอย่างครบวงจรทั้งด้านปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลลัพธ์ (Product or Output) ผลกระทบ (Outcome or Impact) การวางแผน (Plan) ที่มีการขับเคลื่อนด้วยวงจรคุณภาพที่มีขั้นตอนตั้งแต่ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติ (Do) การตรวจสอบ (Check) การปรับปรุงแก้ไข (Act)

10. กระบวนการวิจัยพัฒนาทางการศึกษา หมายถึง กระบวนการวิจัยที่เกิดจากการค้นคว้าและพัฒนา เพื่อกำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาหรือพัฒนางาน โดยนำแนวทางนั้นมาทำการทดลองใช้ในสภาพจริงแล้วประเมินผลการใช้เพื่อปรับปรุงพัฒนาหลาย ๆ รอบ จนได้ผลการพัฒนาเป็นเทคนิคหรือวิธีการที่สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพ สามารถเผยแพร่ใช้ในวงกว้างเพื่อนำไปประยุกต์ใช้พัฒนางานทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

11. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดี ความประทับใจ หรือการมีเจตคติที่ดีที่มีต่อผลการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” ด้วยการบริหารคุณภาพเชิงระบบของโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” ที่สรุปผลจากค่าคะแนนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ในการตอบแบบสำรวจความพึงพอใจต่อการพัฒนางานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

12. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนชลบุรี “สุขบท” อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

13. ผู้บริหาร หมายถึง รองผู้อำนวยการโรงเรียน 4 ฝ่าย ได้แก่ รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงบประมาณ รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานบุคคล

และรองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารทั่วไปของโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” ที่ปฏิบัติหน้าที่ระหว่างปีการศึกษา 2559 – 2560

14. ครู หมายถึง ข้าราชการครูของโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” ที่ปฏิบัติหน้าที่ระหว่างปีการศึกษา 2559 - 2560

15. คณะกรรมการบริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการร่วมบริหารงานโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หัวหน้าระดับ และหัวหน้างาน จำนวนทั้งสิ้น 23 คน ที่ปฏิบัติหน้าที่ระหว่างปีการศึกษา 2559 - 2560

16. คณะกรรมการนักเรียน หมายถึง นักเรียนที่ได้รับการเลือกตั้งจากนักเรียนและโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” มีคำสั่งแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการนักเรียน ประกอบด้วย ประธานคณะกรรมการนักเรียน รองประธานคณะกรรมการนักเรียน เลขานุการและกรรมการฝ่ายอื่น ๆ จำนวนไม่เกิน 30 คน ที่ปฏิบัติหน้าที่ปีการศึกษา 2559

17. นักเรียน หมายถึง นักเรียนโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” ที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560

18. ผู้ปกครองเครือข่าย หมายถึง บิดา มารดา หรือบุคคลอื่นที่เป็นผู้รับผิดชอบในการอุปการะเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนนักเรียนโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” ที่ศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2559 และโรงเรียนมีคำสั่งแต่งตั้งให้เป็นผู้ปกครองเครือข่าย เพื่อสนับสนุนการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน ตลอดจนให้ข้อคิดเห็นและเสนอแนะต่อโรงเรียนในเรื่องต่าง ๆ ที่จะเป็นประโยชน์แก่นักเรียน และโรงเรียน

19. ผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง บิดา มารดา หรือบุคคลอื่นที่เป็นผู้รับผิดชอบในการอุปการะเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนนักเรียนโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” ที่ศึกษาอยู่ระหว่างปีการศึกษา 2559 – 2560

20. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” จำนวน 15 คน ประกอบด้วย

20.1 ประธานกรรมการ

20.2 กรรมการที่ผู้แทนผู้ปกครอง จำนวน 1 คน

20.3 กรรมการที่ผู้แทนครู จำนวน 1 คน

20.4 กรรมการที่ผู้แทนองค์กรชุมชน จำนวน 1 คน

20.5 กรรมการที่ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 คน

20.6 กรรมการที่ผู้แทนศิษย์เก่า จำนวน 1 คน

20.7 กรรมการที่ผู้แทนพระภิกษุ และหรือผู้แทนองค์กรศาสนา จำนวน 2 รูป/คน

20.8 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน

20.9 ผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ